

“4K” MODELI ASOSIDA PEDAGOGIK FANLARNI O’QITISH METODIKASINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI

Abdusattarova Sarvinoz Norqo’zi qizi

*Jizzax davlat pedagogika universiteti Pedagogika va psixologiya fakulteti Pedagogika
ta’limi nazaryasi kafedrası mustaqil izlanuvchi daktaranti*

Annotatsiya: ushbu maqolada “4K” modeli – kreativlik, tanqidiy fikrlash, kommunikatsiya va kollaboratsiya ko’nikmalarini Oliy ta’limda pedagogik fanlarni o’qitish metodikasiga integratsiyalashning asosiy mexanizmlarini tahlil qiladi. Annotatsiyada ushbu modelni joriy etish orqali talabalarda XXI asr ko’nikmalarini shakllantirish, o’qitish jarayonini interfaol va samarali qilish yo’llari yoritilgan. Jumladan, innovatsion o’quv faoliyatlarini tashkil etish, baholash tizimini o’zgartirish hamda o’qituvchilarning malakasini oshirish bo’yicha muhim mexanizmlar bayon etiladi.

Kirish

XXI asr shiddat bilan rivojlanib borayotgan dunyoda shaxslardan nafaqat bilim, balki murakkab muammolarni hal qila oladigan, hamkorlikda ishlaydigan va yangi g’oyalarni yarata oladigan ko’nikmalarni talab qilmoqda. Aynan shu nuqtai nazardan, “4K” ko’nikmalari – tanqidiy fikrlash, muloqot, hamkorlik va ijodkorlik – global imperativga aylandi. Ta’lim tizimlari, xususan, oliy ta’lim muassasalari kelajak avlodni ushbu ko’nikmalar bilan qurollantirish vazifasini o’z zimmasiga olgan. Bo’lajak o’qituvchilarni tayyorlashda esa bu ko’nikmalarning ahamiyati yanada ortadi, chunki ular o’z navbatida yosh avlodga bu qobiliyatlarni singdirishlari kerak bo’ladi. Afsuski, an’anaviy pedagogik metodologiyalar ko’pincha ushbu “4K” ko’nikmalarini rivojlantirishda cheklovlariga ega.

Bugungi tez o’zgaruvchan dunyoda oliy ta’lim tizimi nafaqat nazariy bilimlarni berish, balki talabalarni kelajak kasbiy faoliyatga tayyorlashni ham o’z oldiga maqsad qilib qo’ygan. Shu nuqtai nazardan, “4K” ko’nikmalari zamonaviy ta’limning ajralmas qismiga aylandi. “4K” ko’nikmalari deganda kreativlik, tanqidiy fikrlash, kollaboratsiya va kommunikatsiya tushuniladi. Bu ko’nikmalar talabalarning XXI asrda muvaffaqiyatli bo’lishlari uchun muhim ahamiyatga ega.

Kreativlik – bu yangi g’oyalarni ishlab chiqish, muammolarga nostandart yechimlar topish va innovatsiyalar yaratish qobiliyatidir. Oliy ta’limda kreativlikni rivojlantirish talabalarga mavjud bilimlarni yangi kontekstlarda qo’llash, ijodiy loyihalar ustida ishlash va original fikrlashga yordam beradi. Ish beruvchilar doimiy ravishda muammolarga ijodiy yechim topa oladigan, yangiliklarga ochiq va tashabbuskor xodimlarni qidiradilar. Kreativlikni rivojlantirish orqali talabalar o’z sohalarida kashfiyotlar qilishga va raqobatbardosh bo’lishga qodir bo’lishadi.

Tanqidiy fikrlash – bu ma'lumotlarni tahlil qilish, baholash, xulosalar chiqarish va asosli qarorlar qabul qilish qobiliyatidir. Oliy ta'limda tanqidiy fikrlashni o'rgatish talabalarga haqiqatni yolg'ondan ajratish, mantiqiy xatolarni aniqlash va murakkab masalalarni chuqur tushunishga yordam beradi. Bu ko'nikma talabalarni shunchaki ma'lumotni yodlab olishdan ko'ra, uni qayta ishlashga, shubha qilishga va o'z nuqtai nazarini shakllantirishga undaydi. Natijada, ular kelajakda duch keladigan har qanday muammoga yechim topishda mustaqil va ongli ravishda yondasha oladilar.

Kollaboratsiya – bu boshqalar bilan samarali ishlash, umumiy maqsadlarga erishish uchun birgalikda harakat qilish qobiliyatidir. Zamonaviy ish joylarida jamoaviy ish juda muhim ahamiyatga ega. Oliy ta'lim muassasalarida loyiha ishlari, guruh muhokamalari va jamoaviy topshiriqlar orqali kollaboratsiya ko'nikmasi rivojlantiriladi. Bu talabalarga turli xil fikrlar va yondashuvlarni hurmat qilishni, o'z hissasini qo'shishni va umumiy muvaffaqiyat uchun mas'uliyatni his qilishni o'rgatadi. Kollaboratsiya qobiliyati talabalarni professional muhitga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi.

Kommunikatsiya – bu fikrlar, g'oyalar va ma'lumotlarni og'zaki va yozma ravishda aniq va tushunarli tarzda yetkazish qobiliyatidir. Samarali kommunikatsiya shaxsiy va professional hayotda muvaffaqiyatga erishishning kalitidir. Oliy ta'limda talabalarga nutq so'zlash, prezentatsiyalar tayyorlash, insholar yozish va muhokamalarda faol ishtirok etish orqali kommunikatsiya ko'nikmalari singdiriladi. Aniqlik, ishonchlilik va tinglash qobiliyati kuchli kommunikatorning asosiy belgilaridir. Bu ko'nikma bitiruvchilarga o'z g'oyalarini samarali himoya qilishga, muzokaralar olib borishga va professional munosabatlar o'rnatishga yordam beradi.

Oliy ta'limda “4K” ko'nikmalarini – kreativlik, tanqidiy fikrlash, kollaboratsiya va kommunikatsiyani rivojlantirish uchun nazariy bilimlarni berish bilan birga, amaliyotga yo'naltirilgan usullardan foydalanish juda muhim. Bu ko'nikmalar talabalarni nafaqat akademik, balki kelajakdagi kasbiy va shaxsiy hayotda ham muvaffaqiyatga erishishga tayyorlaydi.

Kreativlik yangi g'oyalarni ishlab chiqish va muammolarga nostandart yechimlar topish qobiliyatidir. Oliy ta'limda uni quyidagi yo'llar bilan rivojlantirish mumkin:

- a) Talabalarga real hayotiy muammolarni hal qilishga qaratilgan loyihalar berish. Bu ularni mustaqil izlanishga, ijodiy yechimlar topishga va yangi g'oyalarni sinab ko'rishga undaydi.
- b) Guruhlarda erkin fikr almashish va muammoga turli yechimlarni topish uchun aqliy hujum mashg'ulotlarini tashkil qilish. Bunda hech qanday g'oya noto'g'ri hisoblanmaydi, asosiy maqsad – imkon qadar ko'proq fikr yig'ishdir.
- c) Ushbu metodologiya muammolarni foydalanuvchi nuqtai nazaridan tushunish, g'oyalar ishlab chiqish, prototiplar yaratish va ularni sinab ko'rish bosqichlaridan iborat. Bu talabalarni innovatsion va foydalanuvchi markazli yechimlar yaratishga o'rgatadi.
- d) An'anaviy testlar o'rniga, talabalarni ijodiy yondashishga undaydigan, ochiq javobli savollar va topshiriqlarni berish.

e) Tanqidiy fikrlash ma'lumotlarni tahlil qilish, baholash va asosli xulosalar chiqarish qobiliyatidir. Uni quyidagi usullar orqali mustahkamlash mumkin:

a) Talabalar orasida bahsli mavzular bo'yicha munozaralar tashkil etish. Bu ularni dalillar asosida fikr bildirishga, boshqa nuqtai nazarlarni tahlil qilishga va o'z pozitsiyasini himoya qilishga o'rgatadi.

b) Real hayotiy vaziyatlar (keysar)ni tahlil qilish va ularga yechim topish. Bu talabalarga nazariy bilimlarni amaliy muammolarga qo'llash, turli omillarni hisobga olish va eng maqbul qarorni qabul qilish ko'nikmalarini beradi.

c) O'qituvchilar tomonidan talabalarni chuqur fikrlashga undaydigan "Nima uchun?", "Qanday qilib?", "Agar shunday bo'lsa-chi?" kabi savollarni berish. Bu ularni ma'lumotni shunchaki qabul qilmasdan, balki uni tahlil qilishga majbur qiladi.

a) Talabalarning bir-biriga tushuntirish va o'rgatish orqali hamkorlik qilishini rag'batlantirish. Bu ularga bir-birlarining kuchli tomonlaridan foydalanishga yordam beradi.

b) Muammolarni birgalikda hal qilishga qaratilgan o'yinlar va simulyatsiyalardan foydalanish. Bu ular orasidagi aloqani mustahkamlaydi va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

c) Zoom, Google Meet, Microsoft Teams kabi onlayn platformalarda birgalikda hujjatlar yaratish, g'oyalar almashish va loyihalar ustida ishlashni tashkil qilish.

Kommunikatsiya fikrlar, g'oyalar va ma'lumotlarni aniq va tushunarli yetkazish qobiliyatidir. Uni rivojlantirish uchun quyidagilar qo'llanilishi mumkin:

d) Talabalarni o'z tadqiqotlari, loyihalari yoki mavzular bo'yicha prezentatsiyalar tayyorlashga va auditoriya oldida ularni taqdim etishga o'rgatish. Bu ularning og'zaki nutq, notiqlik va vizual kommunikatsiya ko'nikmalarini oshiradi.

e) Insholar, ilmiy maqolalar, hisobotlar va dissertatsiyalar yozish bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish. Bu talabalarning yozma kommunikatsiya, fikrlarni mantiqiy bayon qilish va grammatik jihatdan to'g'ri yozish ko'nikmalarini yaxshilaydi.

f) Talabalarni turli vaziyatlarda muzokaralar olib borishga va o'z rolini o'ynashga undash. Bu ularning tinglash, tushunish, ishonchli gapirish va kelishuvga erishish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

g) Darslarda va seminarlarda talabalarni faol ishtirok etishga, savollar berishga va o'z fikrlarini bildirishga rag'batlantirish. Bu ularning o'ziga ishonchini oshiradi va fikrlarni erkin ifodalashga yordam beradi.

Yuqoridagi usullarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish orqali oliy ta'lim muassasalari talabalarni nafaqat zamonaviy bilimlar bilan, balki XXI asr ishchi kuchida talab qilinadigan muhim ko'nikmalar bilan qurollantirishi mumkin.

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida uzoq yillar davomida shakllangan an'anaviy pedagogik metodologiyalar ma'lum afzalliklarga ega bo'lgan bo'lsada, bugungi kunda ularning bir qator cheklovlari yaqqol namoyon bo'lmoqda. Bu cheklovlar "4K" ko'nikmalarini (kreativlik, tanqidiy fikrlash, kollaboratsiya va kommunikatsiya) rivojlantirishga to'sqinlik

qilib, bitiruvchilarning zamonaviy mehnat bozori talablariga mos kelishini qiyinlashtirmoqda.

1. An'anaviy pedagogik metodologiyalarning asosiy cheklovlari o'qituvchi markazlashgan yondashuv:

1) Ma'ruza-tinglash modeli ustunligi an'anaviy ta'limda asosiy e'tibor o'qituvchining ma'ruza qilishiga qaratilgan bo'lib, talabalar ko'proq passiv tinglovchi roliga bo'lishadi. Bu esa ularda tanqidiy fikrlash va kreativlik ko'nikmalarining rivojlanishiga imkon bermaydi. Ma'lumotni shunchaki yodlab olishga urg'u beriladi, uni tahlil qilish va baholashga emas.

2) Bir tomonlama kommunikatsiya o'qituvchidan talabaga ma'lumot uzatish ustunligi tufayli talabalar o'z fikrlarini erkin ifodalash, savollar berish va munozaralarda ishtirok etish imkoniyatidan cheklanishadi. Bu esa kommunikatsiya ko'nikmalarining susayishiga olib keladi.

2. Nazariy bilimlarga haddan tashqari e'tibor va amaliyotning kamligi:

1) Abstrakt ma'lumotlarning ko'pligi o'quv dasturlarida ko'pincha nazariy bilimlarga katta hajm berilib, ularning amaliy qo'llanilishi yetarli darajada ko'rsatilmaydi. Bu talabalarning olgan bilimlarini real hayotiy vaziyatlarda qo'llashda qiyinchiliklar tug'diradi. Bu esa muammolarni hal qilish va kreativ yechimlar topish qobiliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

2) Amaliy ko'nikmalar yetishmovchiligi ishlab chiqarish amaliyotlari, keys-stadi tahlillari va loyiha ishlariga yetarli e'tibor berilmasligi, bitiruvchilarning mehnat bozoriga tayyor emasligiga olib keladi.

3. Kollaboratsiya va jamoaviy ishning yetarli emasligi:

Individual ishlashga urg'u an'anaviy tizimda talabalarning individual ishlashi va individual natijalari ko'proq baholanadi. Guruh loyihalari, jamoaviy topshiriqlar va o'zaro hamkorlikka kam e'tibor beriladi. Natijada, talabalarda kollaboratsiya ko'nikmasi yetarli darajada rivojlanmaydi, bu esa zamonaviy ish muhitida katta kamchilik hisoblanadi.

4. Moslashuvchanlik va shaxsiy yondashuvning kamligi:

1) Standartlashtirilgan o'qitish barcha talabalarga bir xil uslubda va bir xil tempda ma'lumot berishga intilish, ularning individual qobiliyatlari, qiziqishlari va o'rganish tezligini inobatga olmaydi. Bu esa talabalarning o'z salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishiga to'sqinlik qiladi.

2) Qat'iy baholash tizimi asosan yakuniy imtihonlarga asoslangan baholash tizimi talabalarning butun o'quv jarayonidagi faoliyatini va ko'nikmalarini to'liq aks ettirmaydi. Bu esa ularda faqat imtihondan o'tish uchun yodlashga undaydi, bilimni chuqur o'zlashtirishga emas.

5. Texnologiyalardan samarali foydalana olmaslik:

Cheklangan raqamli savodxonlik an'anaviy metodologiyalar ko'pincha raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishni o'z ichiga olmaydi. Bugungi axborotlashgan jamiyatda talabalarning raqamli ko'nikmalarini rivojlantirish muhim bo'lgan bir paytda, bu ularni kelajak kasblariga tayyorlashda katta bo'shliqni yuzaga keltiradi.

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida bu cheklovlarni bartaraf etish uchun quyidagi yo'nalishlarda ishlarni kuchaytirish zarur:

1) O'qituvchi tayyorlash va qayta tayyorlash professor-o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik metodlar, xususan, talaba-markazlashgan yondashuvlar, loyihaviy ta'lim, muammoli o'qitish va interaktiv usullar bo'yicha muntazam ravishda malaka oshirish kurslarida o'qitish.

2) O'quv dasturlarini modernizatsiya qilish dasturlarga "4K" ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan amaliy modullarni, jamoaviy loyihalar va keys-stadi tahlillarini ko'proq kiritish.

3) Texnologiyalarni integratsiya qilish ta'lim jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini, jumladan, elektron platformalar, virtual laboratoriyalar va onlayn resurslarni kengroq joriy etish.

4) Baholash tizimini o'zgartirish faqatgina bilimlarni emas, balki ko'nikmalarni ham baholovchi kompleks tizimni yaratish. Masalan, loyiha ishlari, prezentatsiyalar va amaliy topshiriqlar orqali baholash.

5) Professor-o'qituvchilar va talabalar mentalitetini o'zgartirish an'anaviy "ustoz-shogird" munosabatlarida hurmat saqlangan holda, erkin fikr almashish, munozara qilish va innovatsion g'oyalarni qo'llab-quvvatlash madaniyatini shakllantirish.

Bu o'zgarishlar O'zbekiston oliy ta'lim tizimining raqobatbardoshligini oshirishga va mehnat bozoriga yuqori malakali, zamonaviy ko'nikmalarga ega kadrlarni yetkazib berishga xizmat qiladi.

"4K" modelini pedagogika fanlarini o'qitishga integratsiyalash uchun quyidagi mexanizmlar taklif etiladi:

Faol o'qitish metodlarini joriy etish:

Pedagogika fanini o'qitishda "4K" (Kreativlik, Tanqidiy fikrlash, Kollaboratsiya, Kommunikatsiya) modelini joriy etish kelajak o'qituvchilarini zamonaviy ta'lim talablariga mos kadrlar qilib tayyorlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Buning uchun faol o'qitish metodlarini keng qo'llash muhim mexanizm hisoblanadi. Faol o'qitish metodlari talabaning passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylanishini ta'minlaydi, bu esa "4K" ko'nikmalarini amaliy rivojlantirishga zamin yaratadi.

1. Kreativlikni rivojlantirishda faol metodlar.

Pedagogika fanida kreativlikni rivojlantirish uchun talabalar o'zlashtirgan bilimlarni yangi vaziyatlarda qo'llashlari, ijodiy yechimlar topishlari kerak.

➤ Innovatsion dars loyihalarini ishlab chiqishda talabalarga o'zlari o'qitishni rejalashtirgan predmetlar bo'yicha nostandart dars ishlanmalarini (lesson plan) yaratishni topshirish. Masalan, "Qanday qilib ma'lum bir mavzuni o'quvchilarga eng qiziqarli va esda qolarli tarzda o'rgatish mumkin?" degan savol atrofida yechimlar izlash. Bu jarayonda Aqliy hujum (Brainstorming) va Dizayn fikrlash (Design Thinking) yondashuvlarini qo'llash mumkin. Talabalar bir-birlarining g'oyalarini boyitib, birgalikda eng yaxshi dars shakllarini topishga harakat qilishadi.

➤ "Pedagogik laboratoriya" loyihalar talabalarga kichik guruhlarda real yoki simulyatsiya qilingan ta'limiy muammolarni hal qilish uchun ijodiy pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqish va sinab ko'rish vazifasini berish. Masalan, "Maktabda o'quvchilarning o'qishga motivatsiyasini oshirish uchun qanday yangi interaktiv o'yin yaratish mumkin?"

2. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda faol metodlar.

Pedagogika talabalari o'quv jarayonidagi vaziyatlarni tahlil qilish, pedagogik nazariyalarni tanqidiy baholash va asosli qarorlar qabul qilishlari kerak.

➤ Keys-stadi (Case Study) tahlil real pedagogik vaziyatlar (masalan, o'qituvchi-o'quvchi munosabatlari, sinfda intizom muammolari, o'quvchi xulq-atvori) bo'yicha keyslarni taqdim etish va talabalardan ularni tahlil qilish, muammolarni aniqlash, mumkin bo'lgan yechimlarni taklif qilish hamda ularning samaradorligini baholashni so'rash. Bu muammoli ta'lim (Problem-Based Learning) yondashuvining bir ko'rinishi.

➤ Munozaralar va debatlar ta'limdagi bahsli masalalar, masalan, "Baholash tizimi qanday bo'lishi kerak?", "Maktablarda bir xil forma joriy etish qanchalik to'g'ri?" kabi mavzular bo'yicha strukturalangan munozaralar tashkil etish. Talabalar o'z pozitsiyalarini dalillar bilan asoslashga, boshqa nuqtai nazarlarni tinglashga va ularga tanqidiy yondashishga o'rganadilar.

➤ Pedagogik tadqiqot asoslari talabalarni kichik hajmli pedagogik tadqiqotlar o'tkazishga jalb qilish. Masalan, "Qaysi o'qitish usuli ma'lum bir sinfda samaraliroq?" degan savolga javob topish uchun ma'lumot to'plash, tahlil qilish va xulosalar chiqarish.

3. Kollaboratsiyani rivojlantirishda faol metodlar.

Kelajak o'qituvchisi boshqa hamkasblari, o'quvchilar va ota-onalar bilan samarali hamkorlik qila olishi kerak.

➤ Jamoaviy loyihalar "4K" modelini o'qitishda har bir pedagogika talabasi ma'lum bir mavzu bo'yicha yakka tartibda ishlash o'rniga, guruhlarda ishlashga jalb qilinishi kerak. Masalan, "Interfaol dars uchun metodik qo'llanma yaratish" yoki "Maktabda o'quvchilarni kasbga yo'naltirish bo'yicha tadbir tashkil qilish". Bu loyihalar talabalarga vazifalarni taqsimlash, bir-birlarining kuchli tomonlaridan foydalanish va umumiy maqsadga erishish uchun birgalikda harakat qilishni o'rgatadi.

➤ "Tengdosh-tengdoshga" o'qitish talabalarning bir-birlariga murakkab pedagogik mavzularni tushuntirishlari, kichik guruhlarda o'zaro o'qitish va o'rganishni tashkil qilish. Bu ularning hamkorlikda ishlash, tushuntirish va tinglash qobiliyatini oshiradi.

➤ Rolli o'yinlar va simulyatsiyalar talabalarni turli pedagogik rollarni (o'qituvchi, o'quvchi, ota-ona, maktab ma'muriyati vakili) bajarishga undash. Masalan, "Ota-onalar majlisi o'tkazish" yoki "Konfliktli vaziyatni hal qilish" bo'yicha rolli o'yinlar. Bu kollaboratsiya va kommunikatsiya ko'nikmalarini birgalikda rivojlantiradi.

4. Kommunikatsiyani rivojlantirishda faol metodlar.

Samarali kommunikatsiya — o'qituvchi kasbining asosidir. Pedagogika talabalari o'z fikrlarini aniq ifodalashlari, tinglashlari va muloqotga kirisha olishlari kerak.

➤ Presentatsiyalar va ochiq ma'ruzalarda talabaga ma'lum bir pedagogik mavzu bo'yicha prezentatsiya tayyorlash va uni sinfdoshlari oldida taqdim etish imkoniyatini berish. O'qituvchi va talabalarning savollariga javob berish amaliyotini joriy etish. Bu ularning notiqlik, o'ziga ishonch va auditoriya bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

➤ Pedagogik nutq madaniyati mashg'ulotlari talabalarga pedagogik terminologiyani to'g'ri qo'llash, fikrlarni mantiqiy ketma-ketlikda bayon etish va o'z nutqini turli auditoriyaga (o'quvchilar, hamkasblar, ota-onalar) moslashtirish bo'yicha amaliy mashg'ulotlar o'tkazish.

➤ "Fikrlar almashish burchagi" yoki "Debat klubi": Talabalar uchun darsdan tashqari vaqtlarda pedagogika sohasidagi dolzarb masalalarni muhokama qilish, o'z fikrlarini erkin bayon etish va tinglash uchun platforma yaratish.

➤ Yozma kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish ta'lim muassasalari hujjatlari (o'quv dasturlari, hisobotlar, xulosalar)ni yozish, ota-onalar bilan yozishmalar olib borish va pedagogik maqolalar yozish bo'yicha topshiriqlar berish.

Xulosa: Pedagogika fanini o'qitishda "4K" modelini faol o'qitish metodlari orqali integratsiyalash, kelajak o'qituvchilarining nafaqat nazariy bilimlarni egallashini, balki ularni amaliyotda qo'llay olishini, kreativ yechimlar topishini, tanqidiy fikrlashini, jamoada ishlashini va samarali muloqot qila olishini ta'minlaydi. Bu esa O'zbekiston ta'lim tizimiga XXI asr talablariga javob beradigan yuqori malakali, tashabbuskor va ijodiy pedagog kadrlarni yetkazib berishga xizmat qiladi.

"4K" ko'nikmalarini oliy ta'limda pedagogika fanlarini o'qitish metodikasiga integratsiyalash kelajak o'qituvchilarining professional tayyorgarligini tubdan o'zgartirishning muhim yo'lidir. Bu nafaqat ularning pedagogik bilimlarini boyitadi, balki ularni murakkab XXI asr talablariga javob beradigan, doimiy o'rganuvchi va innovatsion mutaxassislarga aylantiradi. Muammoga asoslangan ta'lim, loyihaga asoslangan ta'lim, keys-stadi tahlillari, texnologiyalardan samarali foydalanish va baholash tizimini qayta ko'rib chiqish kabi mexanizmlar bu jarayonda asosiy rol o'ynaydi.

